

PRIMORSKI DNEVNIK

Postnina plačana v gotovini
Abb. postale i gruppe

Cena 150 lir

Leto XXXII. Št. 141 (9446)

TRST, sreda, 16. junija 1976

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdoba« v Gocvici pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

GLAVNI TAJNIK KPI BERLINGUER NA TELEVIZIJSKI VOLILNI TRIBUNI

KOMUNISTI VZTRAJNO PREDLAGAJO SESTAVO VLADE ŠIROKE DEMOKRATIČNE SOLIDARNOSTI

Graditev socializma v pluralistični družbi - De Martino obsodil Fanfanijeve načrte desnosredinske vlade - Fanfani še vedno snubi fašistične volivce

RIM, 15. — Volilna kampanja se je razžvelela. V teh zadnjih dneh nastopajo po vsej Italiji voditelji političnih strank. Tudi danes je bilo na stotine volilnih zborovanj. Največjo pozornost je vzbudil nastop na televizijski volilni tribuni glavnega tajnika KPI Berlinguerja, ki je poleg kratkega uvoda obširno odgovarjal na vprašanja časnikarjev.

Berlinguer je uvodoma poudaril, da so se v zadnjih dneh pomnožili tudi kriminalni dojdki, ki so odkriti izvir demokratičnim ustanovam. Za nas je jasno, je dejal Berlinguer, ne glede na avtorje in imena za katerimi se skrivajo, da gre za odkrite sovražnike mirnega sožitja, demokratičnega reda in predvsem delavcev.

Potem ko je ugotovil, da je bilo v prejšnji zakonodajni dobi kar pet vladnih kriz in so zaradi tega ostala neresena vsa gospodarska, socialna in druga vprašanja, je Berlinguer dodal, da je zato naloga resne stranke, da predlaga nekaj novega. »To smo mi tudi z našim predlogom o sestavi, vsaj za nekaj let, vlade demokratične enotnosti in narodne solidarnosti, v kateri bi bila navzoča tudi KPI. Voditelji krščanske demokracije pa se zavzemajo samo za vrnitev k levi sredini in nadaljujejo s poskusi, da bi oživila vladno formulo, ki je propadla in ki dejansko ne obstaja več, ker je PSI izjavila, da ni več sprejemljiva.«

Ko je Berlinguer odgovarjal na vprašanja časnikarjev, je bolj podrobno obrazložil predloge komunistične partije o vodenju državne politike po volitvah. V tej zvezi je poudaril, da je treba sedaj v Italiji najprej obnoviti izvršno oblast, da bo učinkovita in sposobna. Zato KPI predlaga vlado najširše koalicije vseh demokratičnih sil. To ne pomeni, je pojasnil Berlinguer, da bodo nujno v tej vladi navzoče vse stranke ustavnega loka. Gre pri tem predvsem za sočuten program, da se poisce možnost dogovora o načini vladanja. Ta vlada bi morala trajati toliko časa, kolikor bi ga potrebovali, da bi potegnili državo iz sedanjih težav in postavili temelje za korenite spremembe. Nato bi lahko posamezne stranke skupno odločale, če je še možno skupaj nadaljevati za preobrazbo družbe, ali pa naj bi vsaka stranka posebej predložila svoje politične perspektive.

Berlinguer je pri tem dodal, da v takšni vladi bi morala sodelovati tudi spremenjena krščanska demokracija s precej omejeno številčno močjo, da bi bila prisiljena sprejeti so-

stvarno bojevatv z mobilizacijo delavskih množic in vseh, ki želijo, da se ta socializem uresniči.

V nadaljnjih odgovorih je Berlinguer obsodil sedanja Fanfanijevo volilno kampanjo in proti koncu pojasnil stališče KPI do zasebnih podjetij, do področja, je dejal, »ki ga je treba podpirati«. Pri tem je pojasnil, da je področje javnega gospodarstva v Italiji že obsežno in da ga ni treba še bolj krepiti.

Danes je v Piemontu govoril tudi tajnik PSI De Martino, ki je v Alessandriju v Turinu med drugim obsodil poskuse, da bi odvrnili javnost od osnovnih vprašanj in težav, ki prepletajo državo predvsem s terorističnimi dejanji, ki jih prikrivajo »revolucionarnim nasiljem«. De Martino je poudaril, da ta poskus ne more nikogar prevariti in da prav sedaj zločina dejanja zahtevajo, da pride do trajne politične rešitve italijanske krize, da se preljivo pa je, da se bo treba za to

lovanje. Poleg tega je tajnik PSI polemiziral predvsem s KD in s predlogi njenih voditeljev, o vladi po volitvah. Se posebej se je skliceval na neumestnost predlog oživitve leve srede Fanfanijevega vzorca, ki bi pomenila dejansko desno sredino. De Martino je dejal, da je treba prav te načrte obsoditi in da prebivalstvu zaupanje v bodočo razvoj države in družbe.

Po drugi strani pa se je Fanfani danes v govoru, ki ga je imel v Potenzi, skliceval na volilne podatke 15. junija lanskega leta in prišel do ugotovitve, da tako levica kot krščanska demokracija z ostalimi strankami ustavnega loka nimata v rokah gotove večine. Zato se je obrnil predvsem na mlade in druge volivce, ki glasujejo za desničarske stranke, naj se sedaj opredelijo »za obnovitev v svobodi in naj prispevajo, da bodo stranke, ki zavračajo zgodovinski kompromis in levo alternativo dobile več kot 50 od sto glasov.

V INTERVJUJIH ZA KOPRSKO TELEVIZIJO

Tajniki PSI, KD in KPI o pomenu nedeljskih volitev

Televizijski studio Koper - Capodistria je sinoči posredoval več milijonom gledalcev v Italiji in v Jugoslaviji razgovore s tajniki treh najpomembnejših italijanskih strank: De Martino (PSI), Zaccagninijem (KD) in Berlinguerjem (KPI) v zvezi z nedeljskimi volitvami za obnovo italijanskega parlamenta. Razgovore z njimi je pripravil urednik televizijsko - časniške agencije »Alpe - Adria«. Objavljamo jih po vrstnem redu, kot jih je sinoči prenosila koprsko televizija.

Francesco De Martino (PSI)

mali za reforme, za obširen in korenit program reform, proti kateremu se je stopnjeval odpor krščanske demokracije. Spor se je zelo zaostroval od 1973. leta dalje z nastopom svetovne gospodarske krize, ko smo se razhajali zlasti glede gospodarske politike in glede socialnih posledic krize, ki jih je zahteval položaj. Ob teh vprašanjih je bil spopad s KD vselej zelo oster. Vsekakor pa politika leve sredine ni bila nikoli idila in je zasla večkrat v krizo. Leta 1972 je krizo sprožila krščanska demokracija s predčasnimi volitvami in s sestavo sredinske vlade, zaradi česar ne moremo govoriti o petnajsetnem sodelovanju. Politika leve sredine je imela pozitivne in negativne plati, sedaj pa je po našem mnenju povsem izčrpana, ker ne zadošča več potrebam države.

VPR.: Socializem očitajo, da so sprožili predčasne volitve in to brez resnega premisleka in brez pravega razloga.

ODG.: Prepričani smo se, da so volitve bile potrebne, ko je krščanska demokracija zavrnila vse ostale predloge. Zahtevali smo okrepitev vlade z doprinosom, z združitvijo vseh demokratičnih sil in sedveda predvsem tistih, ki zastopajo široke plasti ljudstva. Krščanska demokracija je zavrnila ta predlog in vse ostale, čeprav so bili bolj omejeni od našega, ki so zasledovali isti

ODG.: V resnici ni tako nova, saj gre za politiko levega centra, ki jo je socialistična stranka sprožila 1963. leta. Tedaj je bila ta politika v pozitivni fazi, nato pa se je začel, če naj tako rečem, proces degeneracije. Socialisti so se vselej zavze-

(Nadaljevanje na 6. strani)

Benigno Zaccagnini (KD)

VPR.: Vaš program preosnove je zmagal na kongresu stranke. Kako to, da se Krščanska demokracija predstavlja na volitvah s številnimi starimi predstavniki in s stališči, ki niso vedno odprta v smeri preosnove italijanske družbe?

ODG.: Menim, da lahko vsaj delno zavržemo veljavnost tega vprašanja, ker smo v znatni meri preosnovali naše kandidatne liste. Prav gotovo pa so volitve prekinile proces preosnove, ki bi se lahko na temeljih kongresnih sklepov razvijal poglobljeno. Vendar pa menim, da preferenčni glasovi omogočijo volivcem, da izberejo na kandidatih listah, ki so 50-odstotno prenovljene, tiste kandidate, ki se zavzemajo za resnično preosnovo, ki je tako potrebna v tem trenutku v Italiji.

VPR.: Krščanska demokracija je tradicionalno antifasiistična stranka. Kako se skladajo s to politično linijo polemike in pozivi naslovljeni na skrajno desnico italijanskega političnega življenja?

ODG.: Rekel bi, da ni to samo tradicija, temveč da gre za našo antifasiistično naravo, zato ker je velika večina članov stranke antifasiistov. V čast mi je, da sem sodeloval v odprniški gibanju, da sem se boril proti fašizmu. Toda treba je razlikovati med onimi, ki so fašisti po svojem značaju, po tradiciji in onimi, ki glasujejo iz protesta, ki — po mojem mnenju — na napačen način izražajo protest. Treba je u-

(Nadaljevanje na 6. strani)

Enrico Berlinguer (KPI)

je so nezadovoljni zaradi sedanjega položaja in se zaskrbljeno vprašujejo, če se nič ne bo spremenilo. Obešen pa obstaja tudi bojazen, ki je po našem mnenju neutemeljena, zaradi novosti, ki bi ... KPI vnese s svojim vstopom v vlado. Mi skušamo prepričati ljudi, da je ta strah neumestno, ne samo s sklicevanjem na naše stališče do demokratičnih svobod, do gospodarstva, do mednarodnih odnosov Italije, pač pa predvsem z opozarjanjem na bistvene ugotovitve in sicer, da je za Italijo najhujša nevarnost ta, da se nič ne spremeni. S tega vidika smo mi tisti, ki zahtevamo jamstva od KD in od ostalih strank, ki so bile doslej upravljalce državo: kaj pa delate vi, kako nam lahko jamčite, da država ne bo propadla, če jo boste upravljali kot doslej in če ne bo v vodstvu pomembne novosti, kot je vstop komunistov v vlado.

VPR.: Italijanska komunistična partija in Vi oboje ste v zadnjih letih predlagali strategijo zgodovinskega kompromisa med katoličani, socialisti in komunisti. Odgovor KD je bil negativen. Predlagali ste vladajočo široko osnovo, vlado nacionalne enotnosti in odgovor krščanske demokracije je bil zopet negativen. Ste pripravljali sodelovanje v vladi, v kateri ne bo krščanske demokracije, če bo izid volitev 20. junija to dopuščal?

ODG.: Poudariti gre, da med volilno kampanjo ni pričakovati, da prenoviti v Italiji zelo močna. Ljud-

MED VČERAJSNJIM NEURADNIM OBISKOM V ČEDADU IN VIDMU

Predsednik IS SRS Andrej Marinc zagotovil vsestransko pomoč Slovenije žrtvam potresa

Razgovor s člani koordinacijskega odbora beneških društev na sedežu PD »Ivan Trinko« v Čedadu - Skupno s predsednikom deželne vlade Comellijem si je Marinc ogledal prizadete kraje iz helikopterja - Izmenjava mnenj in izkušenj med razgovori z deželnimi predstavniki v Vidmu

ČEDAD, 15. — »Tu smo doslej živeli in tu hočemo ostati.« Tako so odločno poudarili člani koordinacijskega odbora za pomoč prizadeti Beneški Sloveniji predsedniku izvršnega sveta SR Slovenije Andreju Marincu, ki se je med neuradnim obiskom v deželi Furlaniji - Julijski krajini ustavljal na sedežu kulturnega društva »Ivan Trinko« v Čedadu. Razgovor, ki je potekal v zelo priščernem vzdušju, je trajal dobro uro, nakar se je delegacija slovenske vlade napotila na videmsko letališče v Campoformido, kjer je goste pričakal predsednik deželnega odbora Antonio Comelli.

Marinca, člana izvršnega sveta SRS Borisa Mikoša in predsednika republiške skupnosti za ceste inž. Ljuzeta Blenkusa, ki jih je spremljal gen. konzul SFRJ v Trstu Ivan Renko, so v Čedadu sprejeli z izrednim zadovoljstvom, saj je bil to otipljiv dokaz solidarnosti SR Slovenije s prizadetim prebivalstvom Beneške Slovenije, obenem pa priložnost, da uradne predstavnike SR Slovenije seznanijo z velikimi težavami, s katerimi se dan za dnem soočajo. Uglede goste je v imenu prisotnih pozdravil predsednik kulturnega društva »I. Trinko« Viljem Černo, ki je med drugim poudaril, da je akcija za najnujnejšo pomoč prizadetim končno zadovoljivo stekla, da pa bo sedaj treba misliti na prihodnost in na obnovitev življenja v opustošenih beneških vaseh. S položajem na prizadetem področju pa so delegacijo slovenske vlade seznanili predstavniki koordinacijskega odbora Dino Del Medico ter člani Pavel Petricelj, glavni urednik Matajurja Izidor Predan in župnik Paskal Guron.

Del Medico je v uvodni besedi poudaril, da so marsikje točni podatki o škodi, ki jo je povzročil katastrofalni potres nedostopni celo nekaterim občinskim svetovalecem, zaradi česar slika položaja na prizadetem področju ni le posvema točna. Vsekakor pa je bilo v Benečiji porušenih ali pa tako hudo poškodovanih, da jih bo treba porušiti, od 1.400 do 1.500 hiš. Tudi škoda ni povsod enaka: medtem ko so bile nekatere vasi povsem opustošene, je drugim potres delno prizanesel.

Predsednik koordinacijskega odbora se je nato zadržal ob poskusih raznarodovalnega pritiska na Benečane in poudaril, da je te pritiskne bile občutiti tako v prvih dneh kot še danes. V tem okviru je omenil primer nekega podjetja, ki je dajalo na razpolago stanovanjske prikolice delavcem, ki bi se hoteli priseliti v neposredno bližino tovarne, ter ponudbe lastnikov še praznih razkošnih stanovanj pri Manzanu in pri Vidmu, ki zavračajo ljudi v dolino z obljubo, da bo najemnikom poravnala dežela. K temu gre dodatno še nevarnost, da bodo oblasti šle na roko in nudile vse ugodnosti tistim, ki se bodo preselili v dolino, medtem ko bo pomoč znatno manjša za tiste, ki bodo ostali v hribovskih vaseh. »Prav zaradi tega in zaradi stopenj politike raznarodovanja — je zaključil Del Medico — je naša moč majhna in nujno potrebujemo pomoč matične dežele.«

Pozivu se je pridružil tudi prof. Černo, ki je predlagal, naj bi pred-
VOJIMR TAVCAR

(Nadaljevanje na 6. strani)

Predsednik IS SRS Andrej Marinc in drugi člani izvršnega sveta med razgovorom s člani koordinacijskega odbora na sedežu PD »Ivan Trinko« v Čedadu.

POMEMBNA ZMAGA NAPREDNIH SIL

Še danes seja parlamentarne komisije o škandalu Lockheed

Sklep so soglasno sprejeli zastopniki vseh parlamentarnih skupin

RIM, 15. — Nekaj pred 18. uro se je sestalo predsedstvo parlamentarne komisije, ki vodi preiskavo o zadevi Lockheed. Udeležili so se je tudi zastopniki posameznih parlamentarnih skupin. Po dokaj razburjavi diskusiji je predsedstvo sklenilo sklicati zasedanje komisije že jutri in ne 24. junija, se pravi po volitvah, kot je bilo prvotno rečeno. Zasedanje se bo začelo ob 11. uri. Člani komisije pa bodo poslušali poročilo predsednika Castellija in ob obeh poročevalce Codaccija Pisanellija in D'Angelosanteja o njihovem potovanju v ZDA. Poleg tega bodo morali sklepati o nadaljevanju preiskave o zadevi Lockheed. Za takojšnje sklicanje so se soglasno izrekli predstavniki vseh parlamentarnih skupin, pravi uradni poročilo o današnjem zasedanju predsedstva.

Komunisti »pagnoli in D'Angelosante sta po končani seji izrazila svoje zadovoljstvo, da je zahteva komunistične skupine po takojšnjem sklicanju plenarnega zasedanja le podpora, kljub dokajšnjemu nasprotovanju nekaterih političnih sil. Na jutrišnjem zasedanju bo morala komisija, trdita Spagnoli in D'Angelosante, opraviti mnogo dela, razprava pa naj bi tekla predvsem o ukrepih, ki jih je treba sprejeti.

Tudi socialist Zuccalà je izjavil, da so socialisti imeli prav, ko so zahtevali takojšnje sklicanje parla-

mentarne preiskovalne komisije, da bi bili člani parlamenta obveščeni o izsledkih preiskave, ki so jo vodili njeni člani v Združenih državah Amerike. Gre za zahtevo, ki je v popolnem skladu z ustavo in je po-
lejšanje politično zelo umestna, saj morajo biti tudi državljani obveščeni o poteku preiskave.

Na vprašanje, ali bo komisija jutri že zaslislala kakšno od prič, je Zuccalà dejal, da namen jutrišnjega zasedanja ni samo ta, da bi poslušali poročanje o preiskavi v Ameriki. Mnogo bo vsekakor odvisno od večine, ki se bo jutri ustvarila in kakšne ukrepe bo sprejela. V nadaljevanju svoje izjave je socialistični senator dejal, da so danes preprečili poskus krščanske demokracije, da vsa zadevo zavleče. Tudi zato bo jutrišnje zasedanje zelo zanimivo. Najbolj zanimivi elementi, trdi Zuccalà, izhajajo iz dokumenta, ki obsega samo tri vrstice ter iz zapisnika zaslisevanja Cowdena.

Predsednik parlamentarne komisije Castellij je izjavil, da bo komisija jutri morala sklepati ali razpolaga z zaostanimi elementi, da sprejme nadaljnje ukrepe. Proučili bomo vsekakor, je dejal predsednik Castellij, morebitne predloge, že sedaj pa ob-
stajajo razlike gledanja na ves problem. Nekateri menijo, da bo komisija že jutri sprejela pomembne sklepe, v resnici pa bodo njene člani jutri poslušali samo poročilo, nakar

bo komisija morala suvereno odločiti o ukrepih, ki jih bo sprejela.

V svoji izjavi je socialdemokratski podpredsednik Reggiani dejal, da so prava vprašanja že preostili in da sedaj obstaja samo še politično vprašanje. Zato, pravi Reggiani, je treba nadaljevati s preiskavo.

Po nekaterih vesteh ni izključeno, da se zasedanje komisije nadaljuje tudi v četrtek in v petek.

POKOL V PETOVLAJE Obtožbe karabinjerjem zaradi vodenja preiskave

VERONA, 15. — Karabinjerski častniki, ki so vodili preiskavo o atentatu pri Petovljah (gen. Mingarelli, podpolkovnik Farro, major Chirico) in ki so 8. junija prejeli obvestilo beneškega pravdnika, naj bi pred sodiščem krivo pričali. Tako je izjavil večerj odvetnik Umberto de Luca iz Verone, ki je v procesu bratnina Romana Resena. Generalno pravdnikstvo iz Lugana je namreč sporočilo, da omenjeni častniki niso nikoli vprašali za sodelovanje švicarsko policijo. Poleg tega je pravdnikstvo tudi ugotovilo, da v hali, ki jo imenujejo častniki, niso nikoli hranili eksploziva »T4« ali drugega razstreliva.

Uradno zanikane vesti o omejitvi izplačila odpravnine uslužbencem

RIM, 15. — V zadnjih dneh so se razširile vesti, da namerava vlada se pred volitvami sprejeti zakonski odlok o omejitvi izplačevanja odpravnine. Zakonski odlok naj bi do-
ločal, da se uslužbencu, ki zapusti delo, izplača največ do 15 milijonov lir odpravnine, ostali delež pa naj se mu da v obliki državnih obveznic, ki jih ne more prodati. Te vesti, ki so naletele na ostre kritike tudi pri sindikatih, ker o tem niso bili obveščeni, je danes glavni ravnatelj zakladnega ministrstva Ventriglia uradno zanikal. Izjavil je, da se o tem sicer že dlje časa govori, da pa trenutno niti ne pripravljajo takega ukrepa. Poleg tega je prizadele krogi pripominjali, da bi bil takšen zakonski odlok v nasprotju z vsemi dosedanjimi pravili o razpolaganju zasebnika z lastnim denarjem in bi ga vlada lahko opravila samo v »izredno dramatičnem gospodarskem položaju«. Komunistični poslanec Barca je glede tega danes izjavil, da je to »gola fantazija« in dejal, da se mu zdi absurdno tudi, da bi sedanja vlada kaj takega pripravljala za bodočo vlado, ko se ne ve, kakšna pravzaprav bo.

Uspeh samoobdavitve davčnih zavezancev

RIM, 15. — Minister za finance Stammati je danes spregovoril v intervjuju, ki ga je dal »TCG«, da je državna uprava dobila 1.400 milijard lir davkov na osnovi letošnje samoobdavitve davčnih zavezancev. Čeprav podatki niso še dokončni, je minister izjavil, da bo ta vsota gotovo dosežena. Poudaril je tudi, da so davčni zavezanci v ogromni večini odgovorno pristali na nov sistem samoobdavitve. Po njegovih podatkih je okrog 6 milijonov državljanov izpolnilo davčno prijavo in hkrati plačalo zadnji davek. Minister je ob tej priložnosti zagotovil, da bo državna uprava storila vse, da bo v najkrajšem času vrnila denar tistim davčnim zavezancem, ki imajo do tega pravico.

Nadaljevanje stavke avtonomnih pilotov

RIM, 15. — Piloti letalskih družb »Alitalia«, ATI in »SAN« včlanjeni v avtonomnem sindikatu so danes sklenili, da bodo nadaljevali s stavko brez predhodnega opozorila v nedogled. Piloti že dlje časa vodijo boj za svojo delovno pogodbo, čeprav so tri letalske družbe že sklenile z ostalimi sindikalnimi organizacijami dogovor o osnutku nove delovne pogodbe za vse letalske uslužbence. Na zalost je v avtonomnem sindikatu organizirana večina pilotov. Zato bo nadaljnja stavka še naprej povzročala velike težave promet v Milanu in Rimu, ki imata največ notranjega in mednarodnega prometa.

Prince Akihito zaključil obisk v Jugoslaviji

LJUBLJANA, 15. — Japonski prestolonaslednik princ Akihito je danes končal nekajdnevni obisk v Jugoslaviji, kjer se je mudil na vabilo predsednika Tita, in odpoval v briselsko letališče. Od gosta se je poslovil predsednik slovenske skupščine dr. Marijan Breclj, Prince Akihito je poleg Beograda, kjer ga je včeraj sprejel Tito, obiskal še Dubrovnik, črnogorsko Primorje, Skopje, Ljubljano in Bled.

ZAKLJUČNE PRIREDITVE IN RAZSTAVE NA ŠOLAH

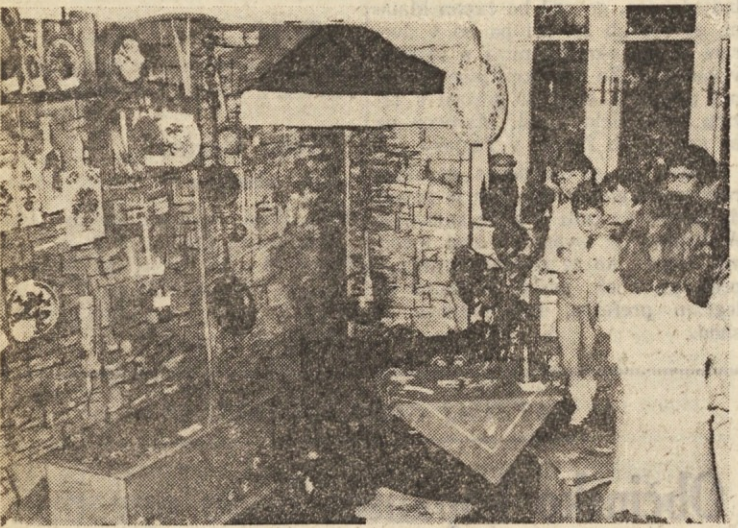
Šolske prireditve in razstave se na naših šolah še vedno vrstijo. Na gornji sliki predstavnik staršev govori na prireditvi v Brisčkih, kjer so hkrati slavili konec šolskega leta in 100-letnico rojstva slovenskega pisatelja Ivana Cankarja

Tudi na slovenskem otroškem vrtcu v Ul. Donadoni so zaključili šolsko leto. Otroci so se pred razidom hoteli skupno fotografirati...

Na slovenski strokovni šoli v Ul. Matteotti so priredili ob zaključku leta razstavo in dijakine se na njej fotografirale. Na sliki dekleta, ki letos končujejo tečaj

Otroci gropanjske šole, to se pravi šolarji iz Gropade in Padrič, ki so letos zaključili šolsko leto, so priredili v svoji šoli »Karel Destovnik - Kajuh« zanimivo razstavo s slikami in ročnimi deli. Kot vidimo, so ustvarili v šoli tudi nekakšen kotiček s starim ognjiščem

Malčki od Sv. Ane so se predstavili z bogato razstavo ročnih del in razstavo risb in slik, med katerimi je tudi portret Ivana Cankarja, saj so bile letošnje proslave in prireditve navdihnjene tudi s 100-letnico rojstva Ivana Cankarja

Otroci iz Boršta so pripravili lepo razstavo in razstavljene predmete, ki so jih napravili med šolskim letom, so okrasili še s cvetjem, tako da je bila njihova razstava zelo privlačna

Ponesrečen čudež

RIO DE JANEIRO, 15. — Ne samo pri nas, tudi drugod po svetu imajo »madonnes«, ki se solzijo. Prebivalci mesteca Sao Jose Da Lagoa Tapada v notranjosti zvezne države Paraíba v severovzhodni Braziliji so se dni doživeli velikansko razočaranje. Pravzaprav razočaranje in bes, kajti odkrili so, da »čudoviti izvir«, ki je pred časom privel izpod postavka kipa patra Damiaoa, kapucinskega misijonarja, ki je nekoč živel tod, ni bil nič drugega kot preprosta voda iz mestnega vodovoda.

Meščani so odkrili, da so mestne oblasti pod postavkom kipa, ki so ga odkrili pred dobrima dvesta mesecema, zgradile veliko cisterno, ki jo je vsako noč polnil z vodo neki mladenič, ki je to nalogo dobil od mestne uprave. Pred nekaj dnevi pa so ga zalotili sredi noči, ko je cisterno napolnjeval z vodovodno vodo. Ker je bil sedež policije zelo blizu, je mestni policiji uspelo mladeniča rešiti, saj se je razburjena množica meščanov poglala nanj in bi ga bili kmalu linčali, pa čeprav je mladenič opravljal le delo, s katerim si je služil vsakdanji kruh.

Kip kapucinskemu misijonarju bratu Damiaou so postavili, kot smo rekli, pred nekaj meseci in od tedaj je prihajalo v mesto na tisoče romarjev, ki so prihajali tudi iz zelo oddaljenih pokrajin. Od tega je mestce imelo veliko koristi, posebno njegove gostilnice in trgovine.

Pri tem je zanimivo, da je prav varo odkril pravzaprav krajevni duhovnik Levi Rodriguez, ki je pred nedavnim prijavil zadevo v deželno sveto v Juao Pessoa, glavnem mestu pokrajine Paraíba.

VPRAŠANJE, KI GRE PRI NAS KAR MIMO JAVNEGA MNENJA

Velika raba antibiotikov človeštvu veliko škoduje

Človek zaužije veliko antibiotikov tudi s hrano - Zato so se razne bakterije nanje navadile in postale rezistentne, da nam zdravila ne pomagajo, kadar bi jih zares potrebovali - Kaj pravijo podatki iz Velike Britanije in SZ

Antibiotik je dober sluga, toda slab gospodar. Tako je rekel neki sovjetski strokovnjak in njegova posrečena ugotovitev je iz dneva v dan čedalje bolj aktualna. Od pozitivne revolucije, ki so jo prinesli zdravstveni antibiotiki, se je do danes njihova vloga spremenila že v nevarnost, če ne celo v zlo. Preveč pogosto so antibiotiki v rabi, nestrokovnjaki o njih odločajo in rezultat tega je, da je človekovo zdravje iz dneva v dan čedalje bolj ogroženo. Antibiotiki namreč škodujejo jetrom, v katerih se predelujejo, na tudi ledvicam, preko katerih se izločajo. Mnogi ljudje danes podležejo nekaterim boleznim iz enostavnega razloga, ker jim antibiotik že ne koristi več ali ker so na antibiotike alergični. Pravzaprav je na antibiotike alergičnih ljudi razmeroma malo, mnogo večje zlo predstavlja odpornost raznih bakterij na antibiotike. Zakaj odpornost? Prepozna raba antibiotikov, antibiotiki v najrazličnejših hranih, antibiotik celo v zobni pasti, kremi za obraz, za roke in noge, skratka antibiotik na vsakem koraku.

Nekaj podatkov? Po podatkih, ki so jih zbrali na Angleskem, v Sovjetski zvezi, v Zahodni Nemčiji in v nekaterih drugih razvitih deželah, se odpornost raznih vrst stafilokokov vzpenja že do polnih 80 odst. Se

več, v Sovjetski zvezi so po neki novejši študiji kirurške infekcije postale spet najbolj zapleten in najbolj aktualen problem vse kirurgije, kajti odpornost stafilokokov proti antibiotikom znaša že od 87,6 do 97,9 odst. ...

Ne razpolagamo s konkretnimi podatki, kako je s tem pri nas, v Italiji, kot tudi ne, kako je s tem v sosednji Jugoslaviji. Jugoslovanski podatki izprek nekaj let govore o veliki porabi antibiotikov. Konkretnejši podatki prihajajo iz Anglije, kjer se zatrjuje, da povprečni Anglež zaužije na leto okoli 1,5 kg raznih »dodatkov« hrani. Če bi povprečni Anglež to vedel oziroma če bi mu sleher dan dali ustrezno dozo antibiotikov in drugih zdravil in kemijskih preparatov, ki se dodajajo hrani, bi jih prav gotovo odklonil. Toda Anglež tega ne ve, pravzaprav tega ne vemo niti mi, kadar si privoščimo to ali ono hrano. Ne vemo, niti ne slutimo, koliko najrazličnejših kemijskih preparatov, antibiotikov, sulfamidov in kdove česa vsega ne zaužijemo v hrani in s čimer si posredno vsaj nakopavamo zlo.

O tem, kako se antibiotiki zbirajo v prehrani živalskega porekla, je bilo že veliko povcdane. O tem je nedavno spregovoril tudi znani zagrebški strokovnjak magister veterinarske znanosti prof. dr. Franjo Raguž, ki

vedni enega izmed oddelkov v inštitutu za proučevanje prehrane pri zavodu za zaščito zdravja v Zagrebu. Prof. dr. Franjo Raguž je poudaril, da »antibiotiki morejo prispeti v meso, mleko in jajca preko rastlinske krme. Z zakonom je sicer dovoljeno dodajanje antibiotikov krmi, vendar po točno določenih merilih, v točno določenih zdravilnih pravilnikih, kajti antibiotiki ne le škodijo krmi, ampak tudi človeku. V nekaterih primerih, ko se prav tako dozirajo, antibiotiki povzročijo vplivajo tudi na reprodukcijo živali. Toda čisto se prav ti elementi izkoriščajo in proizvajalci hrane ne gledajo več na merila, ne upoštevajo več pravilnikov, koliko antibiotikov bi smeji krmi dodati. Zato dodajajo to v večjih količinah in le odvečne količine se nujno zbirajo v mesu, mleku, v jajcih in po nekaterih novejših ugotovitvah celo v medu.«

Drugi način, s katerim antibiotiki prihajajo v prehrano, je dodajanje antibiotikov v pitno vodo, posebno, ko je živalna bolna.

Veliko antibiotikov se nabere tudi ob »zunanjih« rabi. V mislih imamo uporabo antibiotičnih masti ali maz. Po zakonu bi vsaj za osebi dni ne smeli uporabiti mleka krave, ki smo ji z antibiotično mažo zdravili ušesa. Toda kdo se tega drži. Se več, ko je nekdo govedo zbolelo in so ga zaradi tega zaklali, se je meso po navadi zakopalo ali pa prodajalo po nizki ceni kot manj vredno. Danes se prodaja zdravo in tudi ne povsem zdravo meso, po isti ceni, kajti kontrola preprosto odpove.

Pred antibiotiki nismo zaščitili niti perutnine. Proizvajalci so nedavno odkrili, da večje količine antibiotikov v hrani ali v vodi pospešuje rast perjadi, kokoši na postanjejo ob uživanju antibiotikov bolj nesne. Analize pa so odkrile, da je v mesu in tudi v jajcih vedno več antibiotikov. Pri tem preseneča naslednje dejstvo. Več antibiotikov so odkrili v jajcih in mesu kokoši »s kmetov«, kot v jajcih in mesu kokoši, ki jih redijo na farmah. To pa je popolnoma razumljivo, kajti na farmah znajo, kako se žival krmi in si ne pomagajo k nagli rasti s škodljivim načinom krmljenja.

Antibiotike so odkrili celo v medu. Pred leti, bilo je 1956, leta, so z antibiotiki začeli zdraviti čebele v Jugoslaviji. Danes je to splošna evropska praksa. Toda posledice so porazne. Ker so čebelarji odkrili, da dodajanje antibiotikov vzbuja čebele k večji dejavnosti, vodi torej k večjemu »pridelku«, dodajajo antibiotike tudi zdravim čebelarjem.

Mnogokrat in na mnogih mestih se je govorilo in se še govori o človekovem okužju, o zaščiti človeka pred vedno hujšim onesnaževanjem. Pred leti se je veliko govorilo tudi o zaščiti potrošnika zaradi uporabe najrazličnejših kemijskih sredstev v vrzeli živine. Nato pa so vsi območniki in problem zdrave prehrane je šel v pozabo. Danes znanstveniki po novno opozarjajo, kaj vse nam ne grozi iz dobrega, lahko tudi o kunsnega zrezka, iz običajne jajčne jedi, celo iz medu, ki smo ga vedno jemali bolj kot zdravilo kot prehrano. Res je, kontrola ni vedno možna, ali če hočemo je prešibka. Dejstvo je, da so v nekaterih deželah, kot na primer na Danskem, kjer so se problema lotili pravočasno, prišli do zadovoljivih, celo navdušujočih rezultatov. Kako je glede tega pri nas, ko se s tem vprašanjem niti ne ukvarjamo zares?

Buje ali drugam kaj prodal ali kupovat.

Pa ne le to, znake starega »zadržnega sistema« zasledimo tudi drugje: tu se še marsikaj dela kolektivno. Če gre nekdo v milin, ne pelje samo svoje kurtize, svoje pšence, pač pa naloži na voz tudi vrečo sosedu. In prebivalci pravijo, da živijo kot bi bili vsi ena sama velika družina.

In zares so na neki način tudi ena sama velika družina, ker so skoraj vsi med seboj sorodniško povezani. V vasi tudi ni nikogar, ki bi bil prišel od daleč, tako da bi lahko rekli, da gre za nekakšno avtohtono prebivalstvo. V vasi je zelo malo primikov, samo pet ali šest. Iste primike srečujemo tudi v starh že zgodovinskih dokumentih iz 15. ali 16. stoletja. In vsi primiki so izključno slovenskega izvora. Verjetno so prišli sem od nekdaj iz dalmatinskega zaledja. Res je, da so se številne ženske sem primožile iz sosednjih predvsem slovenskih vasi, na primer iz Krkvč, iz Puč in drugih vasi z desne strani Dragonje. Toda to ni privedlo do sprememb v primikih.

Ni čudno, da niti nekdo, pa tudi danes niso prihajali v Oskoruš tuji. Vas je na visokem griču in je pot posebno s slovenske plati zelo strma in slaba, tako da so temu delu nadeli le T. F.

(Nadaljevanje na zadnji strani)

S POTI PO BLIŽNJI ISTRI

V Oskorušu na vrhu griča je življenje kar živahno

Domovi so vsi polni ljudi, tudi mladih in otrok - Kljub mehanizaciji redijo v vasi veliko živine - Iz vasi se je le malo ljudi izselilo

Doslej smo se že večkrat ustavili pri raznih novostih na področju Bujsine. Pravzaprav so mesteca Buje, Novi grad, Umag dokaj živahna mesteca. Posebno poleg žaradi turizma. Pa tudi sicer zaradi novih industrijskih objektov. Le v starih mestnih središčih ali jedrih se je ohranilo nekaj iz preteklosti, povsod drugod pa teče tok sodobnega življenja. Pa tudi vasi, posebno na spodnjem delu občine Buje so se krepko spremenile. Po hišah in domovih imajo vodovod, skozi vasi vodijo asfaltna ceste in v vaseh je tudi veliko ljudi, ki so prišli sem od drugod in prinesli s sabo tudi svoj način življenja, ki se kaže v že malone meščanskem življenju. Hiše, ki so od zunaj prebarvane, imajo večja okna, dvorišča so ograjena z železnimi ograjami, stare istrske vasi so skratka dobile nov videz. In tudi njihovi prebivalci so spremenili način življenja, tako da ženske ne odhajajo več v skupinah po vodo, mladih se ne zbira v poletnih večerih na trgu pod drevesom in tudi stari ne posedajo več na kamnih pred hišami. Če hočemo videti zares staro bujsko vasi, na katero so sodobni časi bolj malo vplivali, moramo v Oskorušo.

Pri vasi Kremenje zapustimo asfaltno cesto in zavijemo na levo po dolini momjanskega Potoka in nadaljujemo po dolini pot, ki ni slaba, pa čeprav je makadamska. Čez poletje je posebno v dolini precej prašna, kilometer pred vasio, ki je na 300 m visokem griču, pa je zelo strma in ima dva huda ovinka, da mora vozač kar dobro obračati z volanom.

Že takoj ob vstopu v vas se srečaš z vzdušjem starih istrskih vasi in kmečkih domačin, obdanih z visokimi zidovi, tako da so na dvorišču stanovanjska hiša, gospodarstva poslopja in hlev. Tu se tudi srečamo z visokimi kopami sena in slame, pa tudi s koriti ali lokvami, v katerih se zbira deževnica in ki služijo včasih tudi za napajanje živine. Čeprav je v vsaki domačiji večji ali manjši traktor s številnimi priključki, imajo v vasi zelo veliko živine in sicer deloma za mleko, deloma za meso, pa tudi zaradi živine, kajti zadržajo se, da v težki istrski zemlji brez hlevnega gnoja ne gre. Zato redijo tudi vose, pa čeprav so v hiši traktor in drugo orodje. Pa tudi osla imajo pri vsakem kmetu in jim služijo za manjše tovore, posebno če gre kdo na bolj oddaljeno polje.

Čeprav je nekaj prebivalcev po koncu vojne vas zapustilo, so družine še vedno zelo številne in v marsikaterem domu srečaš cel »rod« od prababice ali pradede do pravnuka ali pravnukinje. Vas je številna, menda najbolj številna na vsem gornjem bujskem področju, in Oskoruš je menda edina vas, kjer ni ene hiše prazne, pač pa se tu čuti tudi resna stanovanjska kriza, tako da mlad zakonski par tu stekza najde samostojen dom.

Čeprav so stare »rodovine«, nekakšne »hišne zadruge« tudi tu, kot drugod, že zdavnaj izginile kot socialna kategorija, se je od

nekdanjega združnega vzdušja tu še marsikaj ohranilo. Tu se ljudje med seboj pozdravljajo, kadar se na poti srečajo, tu vsakdo zaleti sosedu oziroma sosačanu dobro jutro ali dober dan, oziroma dober večer, in ko nekdo odhaja na delo ali se srečajo na delu, mu zaželijo dobro srečo. Kot nekdo. Tukaj ni otroka, ki bi »pozabil« pozdraviti starejšega človeka, ga ni mlajšega človeka, ki bi v avtobusu ne odstopil sedeža starejšemu človeku. Ni ga ne mladega ne starejšega človeka, ki bi ob vstopu v avtobus ali ko bi avtobus zapušal ne pozdravil soferja oziroma kondukterja in se mu zahvalil za vožnjo, kot da bi se bil vozil zastoj.

Tu nihče ne dela izključno za denar. Če nekdo kaj potrebuje, mu sosed priskoči na pomoč, vendar pa ne za plačilo, pač pa mu napravi le uslugo, ker ve, da ko bo njemu pomoč potrebna, mu bo tisti tudi pomagal. In v vasi bi lahko rekli, da se vedno velja načelo nekakšne naturalne trgovine oziroma da ni izključna denarna menjava. O denarju med vaščani bolj malo govorijo. Če gospodinja potrebuje nekaj solate, ji je bo sosed dala, zato bo pa ona sosedu dala mleko, ko ji bo treba. Denar v tem primeru sploh ne pride v poštev, oziroma pride v poštev le tedaj, če pride nekdo »od zunaj« in hoče kaj kupiti oziroma, ko Oskorušani odhajajo v

(Nadaljevanje na zadnji strani)

Na filmskih platnih

GIULIO PARADISI:

«RAGAZZO DI BORGATA»

Prvenec Giulia Paradisia v distribuciji Italoleggio »Ragazzo di borgata« (igrajo Stefano Arquilla, Emilio Pasonetti, Rita Tushingham, Beba Lončar, Brigitte Petronio, Danika La Loggia) je žal izgubljen šansa.

Scenarij filma je namreč živahniji kot večina današnjih italijanskih scenarijev (pri tem je sodeloval režiser Alfredo Giannetti), saj je dopuščal možnost za izvirno prikazovanje ambientov, kakršne smo spoznali v Pasolinijevih filmih. Paradisi pa žal ne zna režirati, kot skoraj vsi mladi italijanski režiserji. Poslužuje se najbolj cenenih efektov, misleč da nam bo tako nudil »lepe« slike.

Lamont Johnson:

«Lipstick»

Ameriška proizvodnja Dina De Laurentisa »Lipstick« (Stupro), podeljena poprečnemu režiserju Lamontu Johnsonu, ima edino zanimivost v tem, da nosi njeno glavno vlogo potomka slavnega pisatelja Hemingwaya, lepa Margaux Hemingway, s katero namstava tudi mlajša sestra Mariel Hemingway (med ostalimi igralci je vredna omenbe Anne Bancroft).

Sam Peckinpah:

«The Killer

Elite»

Ameriški režiser Sam Peckinpah ni prišel v Trst, kot se nam je obetalo, pa čeprav je še kakšna možnost, da se bo srečanje izvedlo. Medtem pa smo lahko gledali premiero njegovega filma »The Killer Elite« (Killer Elite, 1975; igrajo James Caan, Robert Duval, Arthur Hill, Gig Young).

Morda ta ni med najboljšimi režiserjevimi filmi. Gre pa vsekakor za uspešno delo. V zgodbi, ki izraža podoben odstop od ameriških običajev, se Pollackovemu »I tre giorni del Condor«, se Peckinpah filmaško čisto osebno izkaže. Odčaranje, do katerega pri-

vede film, gre preko odčaranja do same vloge heroja. Zanimiva je montaža, ki jo je pripravil drug režiser, Monte Hellman. Dobra tudi fotografija Philipa Lathropa.

S. G.

Prejeli smo

PRIRODA, CLOVEK IN ZDRAVJE. Leto XXXI, šte. 3 in 4. Me-

sečnik za poljudno zdravstvo. Izhajanje revije sponzorirana Izobraževalna skupnost Slovenije.

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Pazite se pred napakami in negotovimi podvigi. Z dobro voljo boste odpravili nevesne spor.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Dosegli boste uspeh, oziroma zmago nad nekim tekmečem. Neko iskreno prijateljstvo vam bo v uteho.

DVOJČKA (od 21. 5. do 22. 6.) Na osnovi dane objube boste dosegli kar dobre uspehe. Ne kažite prevelike vnebe za nove prijatelje.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Vsekakor branite svoje interese. Čeprav to ne bo lahko. Z ljubljeno osebo bodite odkritosrčni.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Izpol-

RADIO VIZIJA

SREDA, 16. JUNIJA 1976

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

Prvi kanal

- 12.30 Poljudna znanost
- 12.55 Veliki poveljniki druge svetovne vojne: MAC ARTHUR
- 13.00 Oddaja o lesu — dokumentarni film
- 13.30 Program za najmlajše: BELI KAMEN, enajsta epizoda
- 17.00 Program za mladino: Srečanje z novo glasbo
- 17.15 Shawn Phillips in filozofija o ritmu
- 17.35 Augie Doogie — trije risani filmi
- 17.35 Konj iz žgane gline — Tempelj
- 18.15 Poljudna znanost: Monografije
- 18.45 Veliki interpreti: Engelbert Humperdinck
- 18.45 Oddajo vodi Lilian Terry, kot gostje bodo nastopili še José Feliciano, Dionne Warwick in Barbara Eden
- 19.45 Volina kronika in Vremenska slika
- 20.00 DNEVNIK
- 20.45 VOLILNA TRIBUNA 1976
- Kratke vesti dnevnika št. 1
- 21.50 LE MONTAGNE DELLA LUCE
- Ngai je bog brez neba in živi na vrhu gore Kenia. Kadar dežuje, so to njegove solze, ki kapljajo na zemljo. Tako pravi star kipar, ki rezlja kipece na obronkih gore Kenia. Preden se je Cesare Maestri lotil vzpona na goro, se je srečal z »norim pilotom« Billom in z njim poletel med prepade gore Kenia. Med poletom Cesare Maestri posluša Billa, ki mu pripoveduje o posameznih posebnostih gore, predvsem o stari Irki, ki je prispela v Afriko na konju, o starem domačem čarovniku, ki se je spreobrnil v krščanstvo, ki pa se hkrati ni odpovedal svojim vrazam. Tudi današnja oddaja o afriških vrhovih bo zanimiva
- 22.45 Sportna sredi
- Ob koncu DNEVNIK in Vremenska slika

Drugi kanal

- 17.30 Camaiore — Kolesarstvo
- 18.00 Vam ugaia Italia?
- 18.30 Rubrice dnevnika št. 2
- 18.50 Pastolščina — Levinja za Joy
- 19.15 Skrinosti morja — PODVODNI RAJ
- Sredi Rdečega morja in sicer med Eritrejo in Jemenom je majhna skupina otokov, znanih Zebair. Pravzaprav so to vrhovi gora, ki so pod vodo. Gore torej prekrivajo morja, vrhovi pa molijo iz njega do višine 500 pedit. Ti otoki predstavljajo nevarnost za ladje in morskotera ladja je trčila ob podvodne, posebej se ob korale čeri in se potopila. Film, ki ga bodo danes vrteli, še obkazuje tudi morske pse, ki imajo svoja »skrivališča« v podvodnih jamah na tem otočju. TV občinstvo bo videlo, da se ti morski psi prav nič ne bojijo filmskih kamer in da zato življenje v vodnih globinah teče normalno, mimo, v nekakšnem sožitju med stalnim gospodarjem morja in njegovim naključnim gostom — človekom
- 19.45 Volina kronika
- 20.00 DNEVNIK — ODPRTI STUDIO
- 20.45 VOLILNA TRIBUNA 1976
- TISKOVNA KONFERENCA KRŠČANSKE DEMOKRACIJE
- Kratke vesti dnevnika št. 2
- 21.50 Gustaveo prigode — dva risana filma
- 22.05 IGRE BREZ MEJA
- Drugo srečanje, ki se bo vršilo v Milanu. Oddajo vodi Rosanna Vaudetti in Giulio Marchetti
- Ob koncu DNEVNIK

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

Ljubljano

- 18.15 M. Galar: ZGODBE O VERZENCIIH — II. del
- 18.30 Pionirji slovenske fotografije
- 19.00 Obzornik
- 19.15 SVETOVNI FILM 76 — reportaža
- 19.45 Glasbeni amaterji
- 20.15 Risanika
- 20.30 DNEVNIK
- 21.00 Film tedna — JOE, TUDI TO JE AMERIKA
- »Joe, tudi to je Amerika« nam predstavlja dve generaciji skrajnosti: Na eni strani srbno generacijo poprečnih meščanov, katerih predstavnik je oče hippyevskega dekleta Melise Compton; na drugi pa mlade hippije, ki se jim pridruži Melisa v komuni in živi z njimi v permanentni »seksualno narkotični« opitosti. Zapol se začne, ko besni oče Melise Compton vdre v hippyevski brol, ko zve, da je njegova hči morala v bolnišnico zaradi prevelike količine mamil. Med njim in dekletem prijateljem pride do hudih besed in oče fanta v navalu besa ubije. Prestašen zaradi zločina se skriva v bližnji bar, kjer sreča prijatelja — tovarniškega delavca in mu zaupa, kaj je storil. Ta ga razume in skupaj gresta iskati hčer, ki je medtem pobegnila iz bolnišnice...
- 22.45 Majhne skrinosti kuharskih mojstrov
- 22.50 TV DNEVNIK
- 23.05 Nogomet: NIZOZEMSKA — ČSSR, posnetek

Koper — barvna

- 20.55 Otroški kotiček — risanke
- 21.10 Nogomet: NIZOZEMSKA — ČSSR, prenos iz Zagreba
- 22.00 DNEVNIK
- 23.00 Pozor, Mike prihaja — film iz serije Marcus Welby
- 23.05 IGRE BREZ MEJA — drugo srečanje v Milanu

Zagreb

- 19.35 TV kolelar
- 20.55 Nogomet: NIZOZEMSKA — ČSSR

TRST A

- 7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.05 Jutranja glasba; 11.35 Opoldne z vami; 13.30 Glasba nožljah; 17.00 Program za mladino; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Koncert; 19.10 Avtor in knjiga; 19.30 Folk in pop glasba; 20.00 Sport; 20.35 Simf. koncert; 21.55 Glasba za lahko noč.

KOPER

- 7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 17.30, 19.30, 21.30 Poročila; 8.40 Jutranja glasba; 10.00 Z namizja; 10.10 Otroški kotiček; 11.45 Ansambel sodobne glasbe; 12.05 Glasba nožljah; 14.00 Po samoupravnih po- ti; 15.00 Znanstvena oddaja; 15.35 Plošče; 16.00 Orkester Borghesi; 16.45 Zbor; 17.15 La Vera Romana; 17.45 Rojaki v zamejstvu; 18.00 Po samoupravnih po- ti; 18.15 Izložba hitov; 19.00 Progressiva glasba; 19.35 Iz priljubljenih op- t; 20.00 Lahka glasba; 21.00 Zborov sk petje; 22.00 Literarna oddaja; 22.35 Pisana glasba.

RADIO 1

- 7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 19.00 Poročila; 8.30 Jutranje povelje; 9.00 Vi in jaz; 10.00 Radijska razprava; 11.00 Volina tribuna; 11.50 Orkester; 12.10 Četrty program; 13.30 Voline kronike; 14.05 Drob- bec satire; 15.30 Radijska nada- braževalna skupnost Slovenije.

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Pazite se pred napakami in negotovimi podvigi. Z dobro voljo boste odpravili nevesne spor.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Dosegli boste uspeh, oziroma zmago nad nekim tekmečem. Neko iskreno prijateljstvo vam bo v uteho.

DVOJČKA (od 21. 5. do 22. 6.) Na osnovi dane objube boste dosegli kar dobre uspehe. Ne kažite prevelike vnebe za nove prijatelje.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Vsekakor branite svoje interese. Čeprav to ne bo lahko. Z ljubljeno osebo bodite odkritosrčni.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Izpol-

Horoskop

njujte svoje načrte z največjo natančnostjo. Za zasebno življenje nekoga imajte več razumevanja.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Na poti ste k večjemu uspehu, toda ne smete sedaj popustiti. Majhna, toda nevshečna ljubosumnost.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Vztrajno ohranite svoje stališče do končne zmage. Vesela družba vas bo močno

NOGOMET POLFINALE EVROPSKEGA PRVENSTVA

Danes: ČSSR-Nizozemska
Jutri: Jugoslavija - ZRN

«Plavi» favoriti celo za končno zmago - Vse reprezentance dopotovale

Danes in jutri bosta v Zagrebu, oz. v Beogradu polfinalni tekmi za evropski nogometni pokal narodov. Kot je znano, so se za sklepni turnir uvrstili naslednje reprezentacije: Jugoslavija, Nizozemska, Zahodna Nemčija in Češkoslovaška.

V četrtfinalu je Jugoslavija odpravila Wales, Nizozemska Belgijo, ZRN je premagala Španijo, ČSSR pa povsem nepričakovano Sovjetsko zvezo.

Zbrana je torej evropska elita. Morda bi SZ le sodila med četverico najboljših, dogodki na igrišču v četrtfinalu pa so potrdili, da so Sovjeti dokaj nekonstantni, kot je navsezadnje nekonstantno tudi njihovo najboljšo moštvo Dinamo iz Kijeva, ki je bilo prav tako izločeno v klubskem evropskem pokalu.

V tej četvrtici pa ni niti Italije, ki v zadnjih letih še ni prebolela hude krize, ki se je vzmernirljivo porajala na SP v Zahodni Nemčiji. Jugoslaviji pa je uspel podvig. Jugoslovanski nogometaši so na kvalifikacijah pokazali zanesljivo igrarstvo in dokazali mero zrelosti tudi na izredno zahtevnih tekmah. Ante Mladenović se je moral sicer poslužiti tudi »tujcev« (Oblak, Popivoda, Džajić, Katalinski), da se je »plava vrsta« uvrstila med četverico najboljših. Kljub temu pa mislimo, da Jugoslavija si trenutno zasluži to prestižno mesto v evropskem nogometnem merilu. Stara generacija se je izredno dobro spopila z mlajšo, tako da tvori reprezentanca izredno homogeno skupino. Tehnično pa žal, ostaja rakovna rana te reprezentance pomanjkanje takega napadalca, ki bi znal izkoristiti in zaključiti z zadetkom vse akcije, ki jih gradijo vezni igralci na sredini igrišča.

Zanimivo je tudi, da večina trenerjev polfinalistov in tudi slavljnih protagonistov tega polfinala, kot so

Ljubljanski in koprska televizija bosta neposredno prenašala vsa polfinalna in finalna srečanja za evropski pokal narodov. Vse tekme se bodo pričele ob 21.15, in sicer današnje: ČSSR - Nizozemska; jutri: Jugoslavija - ZRN; v soboto: finale za 3. in 4. mesto; v nedeljo finale za 1. in 2. mesto.

Italijanska televizija bo šele jutri, ob 17.15, prenašala tekmo ČSSR - Nizozemska, na 2. sporedu. Prav tako na 2. sporedu bo (približno ob 22. uri) tekma v Beogradu med Jugoslavijo in ZRN.

Beckenbauer, Cruyff, Neeskens in drugi, je izjavila, da je za končno zmago favorizirala Jugoslavijo. Po njihovem mnenju razpolaga Jugoslavija z odličnimi nogometaši, poleg tega pa bo lahko računala na domačo občinstvo, kar je seveda na podobnih tekmovanjih večkrat odločilnega pomena.

ČSSR - NIZOZEMSKA

Ze danes se bosta v Zagrebu v prvem polfinalu spoprijeli reprezentanci Češkoslovaške in Nizozemske. Favoriti se seveda Nizozemska, ki uvršča več odličnih nogometašev, ki so se že izkazali na zadnjem SP v ZRN, ko so si priborili pravo nastopa v finalu.

ČSSR bo skušala s svojo počasno in preračunano igrarstvom vsiliti nasprotniku počasnejši tempo, s katerim so bili Nizozemci, pravi izumitelj totalnega nogometa, vedno v težavah. Taktika je nogometašem ČSSR uspela tudi v četrtfinalnem srečanju s SZ. Če pa se bodo Nizozemci pravočasno razgledali, potem pa mislimo, da ni dvoma o finalistu.

JUGOSLAVIJA - ZRN

To srečanje bo na sporedu jutri v Beogradu. V Jugoslaviji vlada seveda za to tekmo izredno pričakovanje. «Plavi» so se za tekmo temeljito pripravili. Nogometaši ZRN pa so že tako izkušeni, da bi znali tudi na tujem predvajati izredno kakovosten nogomet in s tem seveda premagati Jugoslavijo.

Tehniški si edini v tem, da bo v tem srečanju odločilen doprinos

Braneža Oblaka, ki trenutno igra v ZRN in zato tudi odlično pozna jutrišnje nasprotnike. Njegova igra na sredini igrišča bo seveda odločala o taktični premoči te ali one reprezentance.

Skratka, obeta se nam edinstvena predstava in morda bo Jugoslavija prav pred svojim občinstvom dosegla enega največjih uspehov v zgodovini svojega nogometa.

POKAL ITALIJE

Osrednja tekma v Firencih

MILAN, 15. — Jutri bo prvo povratno kolo tekmovalja za italijan-

ski nogometni pokal. Osrednje srečanje bo v Firencih, kjer se bosta spoprijela Fiorentina in Napoli. PARI JUTRIŠNJEGA KOLA (16. 6.)

SKUPINA A: Genoa - Inter; Lazio - Verona.

SKUPINA B: Fiorentina - Napoli; Milan - Sampdoria.

Drevi, ob 21.15, se bosta v Sieni v prijateljski nogometni tekmi pomerila domača Siena in Juventus.

PARIZ, 15. — Carlos Monzon, ki se bo 26. junija spoprijel za svetovni naslov srednje kategorije, je svojega nasprotnika tako ocenil: »Valdega je zame premajhen in bo lahko svetovni prvak, le ko bom jaz prenehal z boksanjem.«

ATLETIKA

NA BALKANSKIH IGRAH V CELJU

BOLGARIJA SE BO PREDSTAVILA Z ZELO DOBRO ŽENSKO EKIPO

Moški del bolgarske reprezentance ne bo igral vidnejše vloge

Bolgarija je med tistimi deželami, kjer se je v zadnjih letih atletika posebno razbuhnila. To velja v prvi vrsti za dekleta, medtem ko moški občutno zaostajajo. Primerjali bi jo lahko z NDR.

Od teka na 800 m naprej bolgarska vrsta skoraj ne pozna takih slabosti, ki bi jo na BAI že vrgele iz borbe. Res je nekoliko slabša daljnja, zato pa sprinterka Panajotova na papirju le malo zaostaja za ostalimi. Bolgarke imajo v svoji sredini nekaj kandidatki tudi za olimpijske kolone.

Sem spada metalna krogla Ivanka Hristova, ki je letos dosegla že 21.48 metra in zaostaja za svetovnim rekordom za samo 19 cm. Nekaj podobnega velja tudi za metalno disko Vergova, ki je letos presegla 68 m. Pri višini se po 4 letih ponovno pojavlja Jordanka Blagoeva, ki dve leti zaradi materinstva ni nastopala. Blagoeva je prišla dokaj nenadoma na dan pred kratkim - v Münchnu, kjer ji je leta 1972 uslo zlato kolajna, ki ji je bila na dosegu roke. Z odličnim skokom 188 cm je premagala prav tedanjo zmagovalko Meyfarth.

Tek na 800 m bo odkril dve odlični tekačici. Več je treba pričakovati od 21-letne Nikoline Šterve, ki je bila pred nedavnim svetovnim rekordom v tej panogi še med možnimi zmagovalkami v Montreulu. Rezultat med 1'59" in 1'59"50 bi moral biti v Celju zelo realen, zmaga pa lahko tudi druga Bolgarica Tomova ali pa bivša svetovna rekordarka Zlateva (sedaj Koleva). Bolgarke bodo zelo močne tudi na 1500 metrov.

Moški ne bodo odigrali tako važne vloge. Nevarna bosta verjetno sprinter Petrov in tekač na 400 m Bratanov, odlični posebno čez ovire (49"77), sicer pa evropski dvoranski prvak za letošnje leto.

Poprečni ali celo slabi so teki na 800 m naprej, prav tako pa tudi skoki. Od metov dajeta disk in krogla realne možnosti za uspeh.

Dobro deseterbojček Rumen Petrov (lani 7875 točk) dopolnjuje pregled močne vrste, ki bo zanesljivo za Jugoslavijo in Romunijo.

B. K.

DREVI V VIDMU

Startali bodo tudi borovci

V Vidmu bo drevi večji atletski miting vsedravnega značaja. Tekmovanje naj bi pomenilo za atletsko najmočnejše mesto v deželi povratke k normalni dejavnosti, po katastrofalnem potresu. Miting nosi

Tudi Sonjo Antoni so uvrstili v tržaško pokrajinsko atletsko reprezentanco, v kateri bo tekla na 200 m

37. Košta 2, K. Starc 20, Zavadl 6, Ukmar 8, Perini 4, Ban 13.

PON: Ivo Starc v 13. min. d.p. SODNIKA: Bonicicli in Boscolo.

V tretji tekmi povratnega kola je domači Kontovel brez velikih težav odpravil Staranzano. Tekma se je začela z majhno premočjo domačinih, a beli se niso znali oddaljiti od gostov. Tako se je prvi polčas končal s Kontovelci v vodstvu za 10 točk.

V nadaljevanju se je prednost vedno večala, dokler ni sodnik odzvil gonal konec tekme. Ta tekma je služila domačinom bolj za dober trening kot za prvenstvo, kajti domače moštvo se zbere na igrišču samo pred tekmami. Ostale dni v tednu pa nihče ne trenira. V tej tekmi pa so Kontovelci igrali kot znajo in strah od gostov. Kot običajno je bil najboljši strelac na igrišču Peter Starc, a tudi ostali, posebno mladi Klavdij Starc (1961), so igrali dobro ter so prikazali lepo in dinamično košarko.

TV

Drevi bo italijanska televizija v oddaji »Sportna sredi« prenašala košarkarsko srečanje teške kategorije med Američanom Foremanom in Frazierjem. Prenos bo na prvem sporedu.

MINIBASKET

TURNIR OB 10-LETNICI SOKOLA

Nabrežinci so v lepi tekmi v finalu premagali borovce

V boju za tretje mesto je Breg gladko odpravil Opence

4. Furlan A. 2, Furlan L. POLET: Ferri 10, Granier 4, Fabbi 2, Hrovatin, Husu in Bandelj. SODNIKA: Kravos in Pupis.

Tudi Bor je imel lahko delo z mlajšimi in nižjimi poletovci. Posebno se je izkazal visoki Bradassi, ki je polnil koš za košem in je bil za nasprotnike neustavljiv. Med borovci je dobro zaigral tudi Čej, med poletovci pa Granier in Ferri.

FINALE ZA 3. MESTO

Breg — Polet 46:14 (22:6)

BREG: Žerjal 8, Rapotec 20, Klabjan 16, Smotlak, Štrajn 2. POLET: Ferri 10, Granier, Fabbi 2, Hrovatin 2, Husu, Bandelj. SODNIKA: Oblak in Pahor.

PM: Polet 0:2, Breg 0:4.

Bražani so si s hitrejšo in učinkovitejšo igrarstvom zagotovili 3. mesto. Trojica Rapotec - Žerjal - Klabjan je s hitrimi protinapadi povsem strla odpor poletovcev, med katerimi je bil najboljši Ferri.

FINALE ZA 1. MESTO

Sokol — Bor 32:31 (17:18)

SOKOL: Ušaj 22, Pertot Niko, Pertot Nevenko, Devetak 8, Grilanc, Zbogor 2, Pangos, Sedmak. BOR: Bradassi 12, Čej 6, Furlan L., Furlan A. 9, Vascotto 4. SODNIKA: Pupis in Pahor.

PM: Sokol 0:2, Bor 1:2.

V najboljši in najbolj napeti tekmi turnirja je Nabrežincem uspelo iztržiti tesno zmago. Nihče pa bi ne mogel nič oporekati, če bi zmagali borovci. Največjo zaslugo za zmago Sokola ima kapetan Martin Ušaj, ki je zadelav koše iz vseh položajev, poleg tega pa je izredno dobro kril mnogo višjega Bradassija. Nekaj odličnih košev je dosegel tudi Devetak, medtem ko sta pri Boru presenetila Andrej Furlan in Vascotto.

Letistica najboljših strelcev tega turnirja je taka:

1. Bradassi	58
2. Ušaj	52
3. Rapotec	27
4. Ferri	20
5. Klabjan	18
6. Devetak	16

Marko

TENIS

LONDON, 15. — V Londonu so doleteli nosilci skupin za mednarodni teniški turnir v Wimbledonu. Seznam teh igralcev je tak:

MOSKI

1. Arthur Ashe (ZDA)
2. Jim Connors (ZDA)
3. Ilie Nastase (Rom.)
4. Björn Borg (Šve.)

NOGOMET

MEMORIAL M. PERTOTA

Danes prva srečanja turnirja veteranov

Prijavilo se je osem mostev - Prireditel organizira Primorje

Danes se prične nogometni turnir za veterane, katerega organizirajo veterani Primorja v spomin na bivšega nogometaša in člana proseškega društva Marija Pertota.

Na letošnjem turnirju nastopa namreč kar osem ekip veteranov, ki so razdeljene v dve skupini. V prvi skupini nastopajo Tabor, Koper, Ponziana in Barcolana, v drugi pa S. Giovanni, Opčine, Breg in Primorje. Zmagovalca posameznih skupin bosta odigrala finalno tekmo, drugouvrščeni ekipi pa se bosta spoprijeli za 3. in 4. mesto.

Vse tekme bodo odigrali ob sredo in soboto na proseškem igrišču. Na sporedu bosta po dve tekmi na dan, prva ob 19. uri, druga ob 20.30.

V otvoritveni tekmi se bosta danes ob 19. uri spoprijeli ekipi Primorja in S. Giovanni, ob 20.30 pa bosta igrali mostvi Ponziane in Tabora iz Sežane.

Ljubitelji nogometa bodo ponovno videli na nogometnem igrišču bivše nogometaše posameznih ekip in bodo brez dvoma prisostvovali lepemu nogometu.

H. V.

DELOVANJE ZŠSDI

ZŠSDI obvešča, da bo odslužil urad v Trstu odprti vsak dan, od 8. do 14. ure in ob torkih in petkih tudi popoldne, od 18. do 20. ure.

Teniški klub Gaja obvešča udeležence mladinskega začetniškega teniskega tečaja, da se bodo vaje pričele danes, 16. t.m., ob 10. uri na društvenih igriščih v Padričah. (Postajališče avtobusa št. 39 v neposredni bližini igrišč TK Gaja — odhod iz UL Cicerone ob 9.40). Vpis je možen tudi ob samem pričetku tečaja.

Poraz Panatte

NOTTINGHAM, 15. — Na mednarodnem teniskem turnirju v Nottinghamu je Američanec Estep v 2. kolu premagal Italijana Panatto s 6:0, 4:6 in 6:3.

obveščevalna služba za nezadostno spretno pri odkrivanju močnih sovražnikovih premikov in njegove navzočnosti, zlasti pa je bila prepovedana v obveščanju. Četam so bili ti oddelki manj nevarni, saj se niso oblikovali s posebno hrabrostjo, če so naleteli na resen odpor, temveč so se raje umaknili, kot pa napadali; nevarni so bili zaradi svoje iznajdljivosti, urnosti in premikanju, spretnega prikrivanja premikov in nepričakovanih vdorov.

Takšna sovražnikova taktika je povzročala med borci negotovost in jih hudo utrujala, ker so morali velikokrat mokri in premrzli, pomanjkljivo opremljeni in oboroženi z dokaj izrabljenim ter zato nezanesljivim italijanskim avtomatskim orožjem vztrajati po cele dneve pogosto pa tudi ponoči na položajih. Sovražnikove skupine pa so bile zaradi stalne zaposlenosti večjega števila četnih borcev z raznimi prenosnimi materialom in drugimi nalagami tudi številčno in po oborožitvi skoraj vedno močnejše kot posamezne bataljonske čete, razmeščene na širšem brkinskem prostoru, precej vsake sebi. Poleg tega pa četni poveljniki ponavadi niso zanesljivo vedeli, ali ni v bližini še kakšna sovražnikova skupina, ki bo četi udarila v hrbet v primeru spopada. V takšnih razmerah in spriču takšne sovražnikove taktike je bil tudi razpored relativno šibkih in slabo medsebojno povezanih čet po obsežnem brkinskem območju premalo učinkovit. Zato je štab bataljona sklenil razporediti čete na ožjem prostoru, da bi si lažje medsebojno pomagale.

* Bojno šolo 188. rezervne divizije gorskih lovcev je organiziral štab te divizije in je delovala od 24. septembra 1944 do 7. januarja 1945. (A IZDG v Ljubljani, nemški fond, divizijska bojna šola, fascikel 219/II.)

** Štab 4. bataljona je na predlog četnega poveljstva 1. čete pohvalil Antona Škvarca za pogumno zadržanje v boju. (Predlog 1. čete 26. 10. 1944 v arhivu IZDG F. 298/III.)

(Nadaljevanje sledi)

MINIBASKET TURNIR OB 10-LETNICI SOKOLA

Nabrežinci so v lepi tekmi v finalu premagali borovce

V boju za tretje mesto je Breg gladko odpravil Opence

4. Furlan A. 2, Furlan L. POLET: Ferri 10, Granier 4, Fabbi 2, Hrovatin, Husu in Bandelj. SODNIKA: Kravos in Pupis.

Tudi Bor je imel lahko delo z mlajšimi in nižjimi poletovci. Posebno se je izkazal visoki Bradassi, ki je polnil koš za košem in je bil za nasprotnike neustavljiv. Med borovci je dobro zaigral tudi Čej, med poletovci pa Granier in Ferri.

FINALE ZA 3. MESTO

Breg — Polet 46:14 (22:6)

BREG: Žerjal 8, Rapotec 20, Klabjan 16, Smotlak, Štrajn 2. POLET: Ferri 10, Granier, Fabbi 2, Hrovatin 2, Husu, Bandelj. SODNIKA: Oblak in Pahor.

PM: Polet 0:2, Breg 0:4.

Bražani so si s hitrejšo in učinkovitejšo igrarstvom zagotovili 3. mesto. Trojica Rapotec - Žerjal - Klabjan je s hitrimi protinapadi povsem strla odpor poletovcev, med katerimi je bil najboljši Ferri.

FINALE ZA 1. MESTO

Sokol — Bor 32:31 (17:18)

SOKOL: Ušaj 22, Pertot Niko, Pertot Nevenko, Devetak 8, Grilanc, Zbogor 2, Pangos, Sedmak. BOR: Bradassi 12, Čej 6, Furlan L., Furlan A. 9, Vascotto 4. SODNIKA: Pupis in Pahor.

PM: Sokol 0:2, Bor 1:2.

V najboljši in najbolj napeti tekmi turnirja je Nabrežincem uspelo iztržiti tesno zmago. Nihče pa bi ne mogel nič oporekati, če bi zmagali borovci. Največjo zaslugo za zmago Sokola ima kapetan Martin Ušaj, ki je zadelav koše iz vseh položajev, poleg tega pa je izredno dobro kril mnogo višjega Bradassija. Nekaj odličnih košev je dosegel tudi Devetak, medtem ko sta pri Boru presenetila Andrej Furlan in Vascotto.

Letistica najboljših strelcev tega turnirja je taka:

1. Bradassi	58
2. Ušaj	52
3. Rapotec	27
4. Ferri	20
5. Klabjan	18
6. Devetak	16

Marko

TENIS

LONDON, 15. — V Londonu so doleteli nosilci skupin za mednarodni teniški turnir v Wimbledonu. Seznam teh igralcev je tak:

MOSKI

1. Arthur Ashe (ZDA)
2. Jim Connors (ZDA)
3. Ilie Nastase (Rom.)
4. Björn Borg (Šve.)

NOGOMET

MEMORIAL M. PERTOTA

Danes prva srečanja turnirja veteranov

Prijavilo se je osem mostev - Prireditel organizira Primorje

Danes se prične nogometni turnir za veterane, katerega organizirajo veterani Primorja v spomin na bivšega nogometaša in člana proseškega društva Marija Pertota.

Na letošnjem turnirju nastopa namreč kar osem ekip veteranov, ki so razdeljene v dve skupini. V prvi skupini nastopajo Tabor, Koper, Ponziana in Barcolana, v drugi pa S. Giovanni, Opčine, Breg in Primorje. Zmagovalca posameznih skupin bosta odigrala finalno tekmo, drugouvrščeni ekipi pa se bosta spoprijeli za 3. in 4. mesto.

Vse tekme bodo odigrali ob sredo in soboto na proseškem igrišču. Na sporedu bosta po dve tekmi na dan, prva ob 19. uri, druga ob 20.30.

V otvoritveni tekmi se bosta danes ob 19. uri spoprijeli ekipi Primorja in S. Giovanni, ob 20.30 pa bosta igrali mostvi Ponziane in Tabora iz Sežane.

Ljubitelji nogometa bodo ponovno videli na nogometnem igrišču bivše nogometaše posameznih ekip in bodo brez dvoma prisostvovali lepemu nogometu.

H. V.

DELOVANJE ZŠSDI

ZŠSDI obvešča, da bo odslužil urad v Trstu odprti vsak dan, od 8. do 14. ure in ob torkih in petkih tudi popoldne, od 18. do 20. ure.

Teniški klub Gaja obvešča udeležence mladinskega začetniškega teniskega tečaja, da se bodo vaje pričele danes, 16. t.m., ob 10. uri na društvenih igriščih v Padričah. (Postajališče avtobusa št. 39 v neposredni bližini igrišč TK Gaja — odhod iz UL Cicerone ob 9.40). Vpis je možen tudi ob samem pričetku tečaja.

Poraz Panatte

NOTTINGHAM, 15. — Na mednarodnem teniskem turnirju v Nottinghamu je Američanec Estep v 2. kolu premagal Italijana Panatto s 6:0, 4:6 in 6:3.

obveščevalna služba za nezadostno spretno pri odkrivanju močnih sovražnikovih premikov in njegove navzočnosti, zlasti pa je bila prepovedana v obveščanju. Četam so bili ti oddelki manj nevarni, saj se niso oblikovali s posebno hrabrostjo, če so naleteli na resen odpor, temveč so se raje umaknili, kot pa napadali; nevarni so bili zaradi svoje iznajdljivosti, urnosti in premikanju, spretnega prikrivanja premikov in nepričakovanih vdorov.

Takšna sovražnikova taktika je povzročala med borci negotovost in jih hudo utrujala, ker so morali velikokrat mokri in premrzli, pomanjkljivo opremljeni in oboroženi z dokaj izrabljenim ter zato nezanesljivim italijanskim avtomatskim orožjem vztrajati po cele dneve pogosto pa tudi ponoči na položajih. Sovražnikove skupine pa so bile zaradi stalne zaposlenosti večjega števila četnih borcev z raznimi prenosnimi materialom in drugimi nalagami tudi številčno in po oborožitvi skoraj vedno močnejše kot posamezne bataljonske čete, razmeščene na širšem brkinskem prostoru, precej vsake sebi. Poleg tega pa četni poveljniki ponavadi niso zanesljivo vedeli, ali ni v bližini še kakšna sovražnikova skupina, ki bo četi udarila v hrbet v primeru spopada. V takšnih razmerah in spriču takšne sovražnikove taktike je bil tudi razpored relativno šibkih in slabo medsebojno povezanih čet po obsežnem brkinskem območju premalo učinkovit. Zato je štab bataljona sklenil razporediti čete na ožjem prostoru, da bi si lažje medsebojno pomagale.

* Bojno šolo 188. rezervne divizije gorskih lovcev je organiziral štab te divizije in je delovala od 24. septembra 1944 do 7. januarja 1945. (A IZDG v Ljubljani, nemški fond, divizijska bojna šola, fascikel 219/II.)

** Štab 4. bataljona je na predlog četnega poveljstva 1. čete pohvalil Antona Škvarca za pogumno zadržanje v boju. (Predlog 1. čete 26. 10. 1944 v arhivu IZDG F. 298/III.)

(Nadaljevanje sledi)

Primorje je tudi v predzadnjem kolu 2. nogometne amaterske lige doživelo se en hud spodrsljaj: na domačih tleh je izgubilo s Flaminio z 0:3

DOMAČI ŠPORT

DANES
SREDA, 16. junija 1976

ATLETIKA
MITING »PRO FRIULI«
20.30 v Vidmu
Nastopa tudi Bor

NOGOMET
PERTOTOV MEMORIAL
19.00 na Proseku
Organizira Primorje

JUTRI
ČETRTEK, 17. junija 1976

KOŠARKA
1. MOŠKA DIVIZIJA
9.30 v Miljah
Edera — Bor

MINIBASKET
ZAKLJUČNI BOROV TURNIR
9.00 v Trstu, stadion »1. maj«
Nastopajo Bor, Breg, Kontovel, Polet, Sokol

NAMIZNI TENIS
ŽENSKA A LIGA
19.00 v Bologni
Kras — GBC Bari

NOGOMET
2. AMATERSKA LIGA
17.00 v Žavjari
De Macori — Primorje

»PIŠČANCI«
10.00 na Padričah
Union — Esperia Pio XII B

STARI — MLADI
18.00 v Dolini
Iraio Ricmanjci

JADRANJE
Na večerajni tiskovni konferenci

Predstavili so državno mladinsko prvenstvo

Včeraj je bila v Trstu, na sedežu časnikarskega krožka, tiskovna konferenca, na kateri so odborniki jadralnega kluba Pietas Julia, ki ima sedež v Sesljanu, predstavili prisotnim potek prvega italijanskega jadralnega mladinskega prvenstva v razredu »elaser«.

S tem tekmovanjem si je društvo Pietas Julia zastavilo cilj, da tako dostojno počasti svojo 90-letnico delovanja in da obenem turistično propagandira Tržaški zaliv.

Tekmovanje bo obsegalo štiri regate in s 30 začelo 19. julija. Vpisovanje je prosto, tako da organizator pričakuje preko 80 tekmovalcev.

EKR

ISTRSKI
ODRED
(ODLOMKI IZ KNJIGE V AVTORJEVEM IZBORU)

Opustile so pohode z večjimi enotami iz postojank v notranjost po glavnih poteh in po vnaprej pripravljenem nacrtu. Množične napade so nadomestili sistematski, časovno dokaj natančno koordinirani vdori z manjšimi oddelki, od 25 do 50 vojakov, ki so prihajali po žlebovih in gozdovih iz več smeri na določeno območje. Največkrat so vdrali iz Materije in Kozine skozi Brezovico in Slivje proti Mršam, Artvižam in Orehu. Iz Podgrada pa čez Podbeže proti Zajeljšju ali čez Hrušico in Loče ter Javorje proti Pregarju, Gabrku, Rjavcam in Tatram. Z jugovzhodne smeri pa iz Ilirске Bistrice skozi Harije in Zajeljše proti Pregarju, Celjam in Prelozham. Dne 23. oktobra pa so se tudi četniki za nekaj dni vrnili na Prem in v Smrtje ter se prvi dan izropali premsko župnišče, ker jim je bilo znano, da župnik Lojze Lesar aktivno sodeluje za NOV.

Nemci so uporabljali v novih taktičnih posegih predvsem mlade vojake, pripadnike bataljona »Heine« oz. 1. bat. 139. polka 188. rezervne divizije gorskih lovcev, ki so bili zelo izkušeni in v divizijski bojni šoli tudi posebej izsolani za protipartizanske boje.* Mnogi izmed njih so govorili slovensko. Ti oddelki so s svojo taktiko nekajkrat presenetili bataljon-

ske patrulje in posamezne čete ter postajali čedalje bolj predrzni. Tako je 21. oktobra vdrl oddelček 20 do 50 vojakov iz Materije čez Artviže na Vareje. Patrulje in manjši oddelki drugih enot nemške vojske, oddelkov SS in italijanskih financarjev so za dnevno prihajali prosjačji in ropat hrano ter strašiti ljudi v vasi blizu postojank.

Usklajeni in čedalje pogostejši vdori z manjšimi in dokaj urnimi oddelki so postajali vedno bolj nevarni, ker je bila že pozna jesen in je z drevja v brkinskih gozdovih odpadalo listje.

Tako je 23. oktobra okoli 10. ure neopazno prišla iz Materije na Artviže skupina kakšnih 30 nemških vojakov. Blizu vasi je presenetila nepazljivo patruljo prve čete in jo napadla. Padel je član patrulje Rudolf Mezgec. Zavoljo tega je patrulja pozno obvestila četo o napadu. Navzile temu so odhitele tri četne desetine s 3 lahkiimi strojnimi na položaj vzhodno od kote 817 med Artviže in Ostrovico, da bi napadle in s tem zadržale sovražnikov oddelček. Vendar so Nemci prej zasedli položaje, ki jih je nameravala zasedi četa, in z njih napadli četno predhodnico. Padel je vodnik Jože Celin, huje ranjen pa je bil borec Anton Raspot. Vnel se je boj za rešitev ranjenca. V njem se je izredno izkazal mitraljezeč Anton Škvarca,** ki je iz kritičnega položaja odnesel svojega ranjenega pomočnika in rešil strojnočo.

Končno se je morala četa spričo hudega sovražnikovega pritiska umakniti, ker je bila številčno šibkejša kot sovražnik in na neugodnem položaju. Nemška skupina je potem vdrla na Ostrovico in pokradla prebivalcem nekaj kokoši, hrane in zlatnine, nato pa se je umaknila v postojanko.

Naslednjega dne ob 10. uri še preden si je 1. četa opomogla od presenečenja, je vdrl v Brkine oddelček 42 Nemcev. Tokrat so bili Nemci še bolj predrzni, saj so prešli iz Materije na Mrše, od tod pa čez Orehek na Tatre, Tu so ostali

4. Furlan A. 2, Furlan L. POLET: Ferri 10, Granier 4, Fabbi 2, Hrovatin, Husu in Bandelj. SODNIKA: Kravos in Pupis.

...na kompromis, ki nasprotu
interesom slovenske manjšine.